

чать на нея, предъ тѣхъ се е изпречвалъ широкия ровъ съ вода, а по-навѣтре — втория поясъ стена. И трудно е било едно време да се преодолеятъ тия препятствия. Днесъ нѣколко тежки артилерийски оръдия могатъ да сравнятъ съ земята само за нѣколко минути известна часть отъ крѣпостта и да отворятъ пѣтъ презъ нея. Но едно време, когато нѣмало такива топове, Видинската крѣпость е била много мѣжно превземаема. Тогава въ града е могло да се влазя само презъ градските порти, край които сѫ се издигали кули съ бойници.

Най-голѣмата отъ тия порти е южната. Това е грамадна желѣзна врата съ две крила, които сега всѣкога стоятъ отворени. Тѣ сѫ запазени напѣлно здрави. Главитѣ на гвоздеитѣ, съ които е кована вратата, сѫ голѣми колкото юмрука на голѣмъ човѣкъ.

Видинската крѣпость е стара. Тя трѣбва да е строена въ продълженіе на много години, защото наблизо камъни нѣма. А тукъ сѫ прекарани и на трупани камъни отъ стотици хиляди кола. Стара баба разказва, че когато е правена крѣпостта, всички мѣже, жени и по-яки деца сѫ били изкарани на работа. Въ кѣщи останали само пеленачетата и най-старитѣ баби. Тогава една баба люляла деветъ люлки.

Крѣпостта откъмъ Дунава и до сега е напѣлно запазена. Тамъ се издигатъ и бабинитѣ Видини кули. Тѣ не сѫ развалини, както си ги мислимъ, а сѫ здрави камени кули, които щѣ траятъ още вѣкове, ако човѣшка рѣка не ги разруши.

Нѣкога цѣлиятъ градъ е билъ вѣтре въ крѣпостта. Сега мнозина сѫ се отказали отънейната защита и сѫ си построили кѣщи извѣнъ нея. Особено южната — най-новата и хубава часть на града, следъ като е прескочила каменнитѣ стени, плѣзнала е и се е прострѣла далеко изъ полето.

Видинчани вече сѫ почнали да кѣрятъ и разрушаватъ крѣпостта откъмъ равнината. Взематъ камънитѣ за строежъ. И ако разрушението не се спре, следъ време отъ крѣпостта щѣ остане само оная часть, която се издига край Дунава.